

SM

Ihanus Anne

26.08.2005

Eduskunta

Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU/OSA; Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan aloite neuvoston päätöksen tekemiseksi jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ulkomaille lähettämien yhteyshenkilöiden yhteisestä käytöstä tehdyn päätöksen 2003/170/YOS muuttamiseksi

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan aloitteesta neuvoston päätöksen tekemiseksi jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ulkomaille lähettämien yhteyshenkilöiden yhteisestä käytöstä tehdyn päätöksen 2003/170/YOS muuttamiseksi.

Poliisiylitarkastaja

Reijo Pöyhönen

EU-avustaja

Anne Ihanus

EUTORI/Eurodoc nro:

SM2005-00356

U-tunnus / E-tunnus:

-

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

Asiasta on käyty alustava keskustelu poliisiyhteistyöryhmässä 14.7.2005. Seuraavan kerran ehdotusta käsitellään poliisiyhteistyöryhmässä 2.9.2005 ja artikla 36 -komiteassa 20–21.9.2005.

Asiakirjat:

10706/05 ENFOPOL 83 COMIX 429

11574/05 ENFOPOL 99 COMIX 523

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohtat, 30 artiklan 2 kohdan c alakohta ja 34 artiklan 2 kohdan c alakohta

Käsittelijä(t):

SM Poliisiylitarkastaja Reijo Pöyhönen, p. 160 42998

SM Neuvotteleva virkamies Jouko Huhtamäki, p. 160 42231

SM EU-avustaja Anne Ihanus, p. 160 42858

Suomen kanta/ohje:

Suomi suhtautuu myönteisesti ehdotukseen laajentaa lainvalvontaviranomaisten ulkomaille lähettämien yhteyshenkilöiden yhteisestä käytöstä tehty neuvoston päätös koskemaan myös Europol-yhteyshenkilöitä. Ehdotettu vastaa jäsenvaltioiden nykyistä käytäntöä käyttäen Europolin yhteyshenkilöitä Europol-yleissopimuksen mukaiseen tietojenvaihtoon. Tällä hetkellä Europolilla on EU:n ulkopuolella yhteyshenkilö ainoastaan USA:ssa, mutta tulevaisuudessa yhteyshenkilöiden merkitys saattaa kasvaa.

Suomi kannattaa voimassa olevan käytännön kirjaamista neuvoston päätökseen, mutta korostaa, että sääntelyn ei tule vaikeuttaa tai monimutkaistaa nykyistä järjestelmää. On tärkeää, että päätöksellä ei puututa jo olemassa oleviin kahden- ja monenvälisiin yhteistyömuotoihin.

Suomi katsoo, että aloiteoikeus yhteyshenkilöiden tapaamisten järjestämiseksi voidaan antaa myös muille jäsenvaltioille kuin puheenjohtajavaltiolle. Tällöin tulee kuitenkin huolehtia siitä, että järjestelyjen koordinointi on riittävää. Kuten puheenjohtajavaltion toimittamassa uudessa asiakirjassa ehdotetaan, keskustelu kulloisenkin puheenjohtajamaan kanssa on välttämätön ennen tapaamisten järjestämistä.

Suomi pitää alkuperäisen ehdotuksen 1 artiklan 3 kohdassa mainittua termiä ”johtovaltio” epämääräisenä. Suomen käsityksen mukaan ”johtovaltiolla” viitataan esimerkiksi Länsi-Balkanin kaltaiseen tilanteeseen, jossa nimetään maittain yksi jäsenvaltio koordinoimaan alueelle lähetettyjen yhteyshenkilöiden työtä. Puheenjohtajan toimittamassa uudessa asiakirjassa johtovaltio-termi on korvattu ilmaisulla ”jäsenvaltiot,

jotka koordinoivat EU-yhteistyötä tietyssä maassa tai tietyllä alueella”. Suomen näkemyksen mukaan ehdotettu uusi muoto kuvaa paremmin tarkoitettua tilannetta ja sillä vältetään mahdolliset väärinymmärrykset.

Uudessa asiakirjassa esitetään harkittavaksi, tulisiko myös Europolilla olla oikeus tehdä aloitteita yhteyshenkilöiden tapaamisesta. Suomi kannattaa ehdotusta, sillä Suomen näkemyksen mukaan Europol-yhteyshenkilöiden sisällyttäminen päätöksen soveltamisalaan edellyttää sitä, että Europolille annetaan samat oikeudet ja velvollisuudet kuin jäsenvaltioille.

Pääasiallinen sisältö:

Neuvoston päätös 2003/170/YOS jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ulkomaille lähettämien yhteyshenkilöiden yhteisestä käytöstä tehtiin 27.2.2003 (E 100/2002 vp). Päätös koskee jäsenvaltioiden edustajia, jotka lainvalvontaviranomainen lähettää yhteen tai useampaan kolmanteen maahan tai kansainväliseen järjestöön luomaan ja ylläpitämään yhteyksiä sikäläisiin viranomaisiin rikosten ehkäisemisen tai selvittämisen edistämiseksi. Päätöksen tarkoituksena on tehostaa jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiden välistä yhteistyötä ja parantaa tietojenvaihtoa erityisesti rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Päätöstä 2003/170/YOS ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi jäsenvaltioiden nykyistä käytäntöä käyttäen myös ulkomaille lähetettyjä Europol-yhteyshenkilöitä Europol-yleissopimuksen mukaiseen tietojenvaihtoon. Periaate Europol-yhteyshenkilöiden lisäämisestä päätöksen soveltamisalaan on hyväksytty 36 artiklan komiteassa 10.–11.5.2005. Lisäksi ehdotetaan jäsenvaltioille laajempaa aloiteoikeutta yhteyshenkilöiden tapaamisten järjestämiseksi. Asiasta on ilmestynyt alkuperäisen ehdotuksen julkaisemisen jälkeen puheenjohtajan uusi asiakirja, jossa otetaan huomioon poliisiyhteistyöryhmässä 14.6.2005 käyty keskustelu.

Europol-yhteyshenkilön määritelmä ja tehtävät

Päätöksen 1 artiklan 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi Europol-yhteyshenkilöä koskeva määritelmä. Määritelmän mukaan Europol-yhteyshenkilöllä tarkoitetaan Europolin työntekijää, joka lähetetään yhteen tai useampaan kolmanteen maahan tai kansainväliseen organisaatioon edistämään yhteistyötä kyseisten maiden tai järjestöjen ja Europolin välillä ja tukemaan jäsenvaltioita vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjunnassa erityisesti tietojenvaihdon avulla.

Päätöksen 1 artiklan 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan päätös ei vaikuttaisi Europol-yhteyshenkilöiden tehtäviin, joita he suorittavat Europol-yleissopimuksen puitteissa. Päätöksellä ei olisi vaikutusta myöskään Europol-yleissopimuksen täytäntöönpanojärjestelyihin eikä Europolin tekemiin yhteistyösopimuksiin kyseisten kolmansien maiden tai järjestöjen välillä. Säännökset ovat sisällöltään samankaltaisia kuin muita yhteyshenkilöitä koskevat voimassa olevat määräykset.

Puheenjohtajavaltion toimittamassa uudessa asiakirjassa ehdotetaan lisäksi päätöksen 3 artiklan 2 kohtaan uutta virkettä, jonka mukaan jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiden lähettämistä, heidän tehtäviään ja mahdollisia yhteistyösopimuksia koskevan katsauksen tulisi sisältää myös maininta jäsenvaltioiden koordinaativastuista tietyissä maissa tai tietyillä alueilla (ks. ehdotus uudeksi 4 artiklan 1 kohdaksi) sekä tiedot Europol-yhteyshenkilöistä.

Yhteyshenkilöiden tapaamiset

Nykyisen päätöksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden samaan kolmanteen maahan tai kansainväliseen järjestöön lähetetyt yhteyshenkilöt tapaavat säännöllisesti tai tarvittaessa asiaankuuluvien tietojen vaihtamiseksi. Aloite tapaamisten järjestämiseen on tultava puheenjohtajana toimivan valtion yhteyshenkilöiltä. Jos puheenjohtajavaltioilla ei ole edustajaa kyseisessä maassa tai järjestössä, aloitteen tapaamisesta tekee järjestyksessä seuraavana tai sitä seuraavana puheenjohtajavaltiona toimivan maan edustaja.

Alkuperäisessä aloitteessa päätöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että yhteyshenkilöiden tapaamisia voitaisiin järjestää myös minkä tahansa muun jäsenvaltion aloitteesta ja erityisesti sellaisen jäsenvaltion aloitteesta, joka toimii EU:n yhteistyön ”johtovaltiona” tietyssä maassa tai tietyllä alueella. Poliisiyhteistyöryhmässä 14.6.2005 käydyn keskustelun jälkeen puheenjohtajavaltio on toimittanut uuden asiakirjan, jonka mukaan tapaamisaloitteen esittäjän tulisi keskustella asiasta ensin puheenjohtajamaan kanssa. Johtovaltio-termi on korvattu asiakirjassa ilmauksella ”jäsenvaltiot, jotka koordinoivat EU-yhteistyötä tietyssä maassa tai tietyllä alueella”. Tällä viitattaneen esimerkiksi Länsi-Balkaniin, jossa nimetään maittain yksi jäsenvaltio koordinoimaan alueelle lähetettyjen yhteyshenkilöiden työtä. Lisäksi uudessa asiakirjassa esitetään harkittavaksi, tulisiko aloiteoikeus yhteyshenkilöiden tapaamisten järjestämiseen antaa myös Europolille.

Europolin asema

Nykyisen päätöksen 8 artiklan mukaan Europol voi esittää pyyntöjä tietojen saamiseksi jäsenvaltioiden yhteyshenkilöiltä kolmansissa maissa tai kansainvälisissä järjestöissä, joissa Europol ei ole edustettuna. Päätöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös jäsenvaltiot voisivat esittää Europolille pyynnön käyttää kolmansiin maihin tai kansainvälisiin järjestöihin lähetettyjä Europol-yhteyshenkilöitä tietojen vaihtamiseksi. Europol-yhteyshenkilöille ehdotetaan lisäksi säädettävän velvollisuus toimittaa Europolille tietoja jäsenvaltioihin kohdistuvista vakavista uhista, jotka liittyvät Europolin toimivaltaan kuuluvaan rikollisuuteen. Tiedot tulisi tämän jälkeen toimittaa kyseisten maiden toimivaltaisille viranomaisille Europol-yleissopimuksen mukaisesti.

Ehdotettu lisäys vastaa jäsenvaltioissa jo voimassa olevaa käytäntöä, jonka mukaan ne voivat käyttää Europolin ulkomaille lähettämiä yhteyshenkilöitä tietojen vaihtamiseen. Tällä hetkellä Europolilla on yhteyshenkilö EU:n ulkopuolella ainoastaan USA:ssa, mutta toiminta saattaa laajentua tulevaisuudessa.

Voimaantulo

Päätös on tarkoitettu tulemaan voimaan 14 päivän kuluttua sen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Kansallinen käsittely:

Sisäasiainministeriön poliisiosasto

Eduskuntakäsittely:

-

Kansallinen lainsäädäntö:

Ehdotuksella ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset:

Ehdotuksella ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

LIITTEET Muistio SM2005-00356,10796/95 ENFOPOL 83 COMIX 429,11574/05 ENFOPOL 99
COMIX 523

Asiasanat	poliisiyhteistyö
Hoitaa	SM
Tiedoksi	EUE,OM,TH,TPK,UM,VM,VNEUS

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 19. heinäkuuta 2005
(OR. en)**

10706/05

**ENFOPOL 83
COMIX 429**

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan aloite
neuvoston päätöksen tekemiseksi jäsenvaltioiden
lainvalvontaviranomaisten ulkomaille lähettämien yhteyshenkilöiden
yhteisestä käytöstä päätöksen 2003/170/YOS muuttamiseksi

Neuvoston päätös ...,

tehty,

jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten ulkomaille lähettämien yhteyshenkilöiden yhteisestä käytöstä päätöksen 2003/170/YOS muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 30 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan, 30 artiklan 2 kohdan c alakohdan sekä 34 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

ottaa huomioon Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan aloitteen¹,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon²,

¹ EUVL C

² EUVL

sekä katsoo seuraavaa:

neuvoston päätöksen 2003/170/YOS¹ täytäntöönpanoa koskevan arvioinnin perusteella kyseisen päätöksen tiettyjä säännöksiä olisi muutettava, jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden nykyinen käytäntö, joka koskee ulkomaille lähetettyjen Europol-yhteyshenkilöiden käyttöä tiedon välittämiseksi Europol-yleissopimuksen² mukaisesti ja aloitetta järjestää yhteyshenkilöiden tapaamisia;

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Neuvoston päätöksen 2003/170/YOS muuttaminen

Muutetaan neuvoston päätös 2003/170/YOS seuraavasti:

1. Lisätään 1 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

"Tässä päätöksessä 'Europol-yhteyshenkilöllä' tarkoitetaan Europolin työntekijää, joka lähetetään yhteen tai useampaan kolmanteen maahan tai kansainväliseen organisaatioon tukemaan ja sovittamaan yhteen yhteistyötä kyseisten maiden tai järjestöjen ja Europolin välillä helpottamalla niiden välistä tiedonvaihtoa.";

¹ EUVL L 67, 12.3.2003, s. 27.

² EYVL C 316, 27.11.1995, s. 1. Suomenkielinen toisinto julkaistu kokonaisuudessaan oikaistuna EYVL C 301, 30.9.1998, s. 13.

2. Lisätään 1 artiklan 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

"Tätä päätös ei vaikuta Europol-yhteyshenkilöiden tehtäviin, joita he suorittavat Europol-yleissopimuksen puitteissa, eikä Europol-yleissopimuksen täytäntöönpanojärjestelyihin eikä Europolin ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä tehtyihin yhteistyösopimuksiin.";

3. Lisätään 4 artiklan 1 kohtaan virke seuraavasti:

"Tällaisia tapaamisia voidaan järjestää myös minkä tahansa muun jäsenvaltion ja erityisesti sellaisen jäsenvaltion aloitteesta, joka toimii Euroopan unionin yhteistyön "johtovaltiona" tietyssä maassa tai tietyllä alueella.";

4. Lisätään 8 artiklaan kohdat seuraavasti:

"3. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntönsä ja Europol-yleissopimuksen mukaisesti esittää Europolille pyynnön käyttää kolmansiin maihin tai kansainvälisiin järjestöihin lähetettyjä Europol-yhteyshenkilöitä asiaankuuluvien tietojen vaihtamiseksi. Pyyntö on osoitettava Europolille jäsenvaltioiden kansallisten yksiköiden välityksellä Europol-yleissopimuksen mukaisesti.;

4. Europolin on varmistettava, että sen kolmansiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin lähettämät yhteyshenkilöt toimittavat sille tietoja jäsenvaltioihin kohdistuvista vakavista uhista, jotka liittyvät Europol-yleissopimuksen nojalla Europolin toimivaltaan kuuluvaan rikollisuuteen. Nämä tiedot on toimitettava asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille kansallisten yksiköiden välityksellä Europol-yleissopimuksen mukaisesti.".

2 artikla
Soveltaminen Gibraltariin

Tätä päätöstä sovelletaan Gibraltariin.

3 artikla
Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan neljäntoista päivän kuluttua siitä, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Tehty

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
